

Mobbing

Ponedjeljak, 25 Lipanj 2007

Pojava mobbinga se smatra namjernom agresijom i zlostavljanjem na radnom mjestu, s ciljem uništavanja ličnosti i radne sposobnosti unaprijed odabrane žrtve.

Mobbing, kao što govori i sam korijen te riječi, eng. "to mob" - znači napasti ili nasrnuti, označava psihički teror nad pojedincem na njegovom radnom mjestu. U novije doba, ova kako je mnogi nazivaju nova bolest civilizacije, se sve više širi svijetom, a manifestira se kroz ignorisanje, omalovažavanje, prostačko dobacivanje i seksualno uznemiravanje, te može dovesti i do potpune degradacije žrtve, a u nekim slučajevima i do fizičkog nasilja u radnom okruženju.

Psiholozi tumače da sistematskom, često grupnom i organizovanom psihološkom mučenju slabijeg člana skupine pribjegavaju zavidne, frustrirane, nesigurne, neurotično ambiciozne i društveno nezrele osobe. Ista pojava, poznata kao bullying, zabilježena je i u djece, a simptomi u žrtava, kao i oblici sistematskog zlostavljanja žrtve s ciljem njezina izopćavanja su jednaki. Mobbing počinje sofisticiranim metodama zlostavljanja poput dobacivanja i ogovaranja, a s vremenom poprima sve teže oblike, pa žrtva postepeno tone u depresiju i napušta radno mjesto. U nezdravim sredinama, pokretač mobbinga, tog smišljenog psihološkog mučenja, može biti i nagrađen napredovanjem i većim ugledom u svom radnom okruženju. Uspjeh takvih osoba izaziva strah kod svih ostalih potencijalnih žrtava, pa mu se one, svjesno ili ne, priklanjaju, ne eležu završiti kao slabije kolege. Pojava mobbinga privukla je pažnju i proučava se tek posljednjih desetak godina, te se smatra namjernom agresijom i zlostavljanjem na radnom mjestu, s ciljem uništavanja ličnosti i radne sposobnosti unaprijed odabrane žrtve. U ulogi organizatora mučenja, nerijetko je nadređena osoba, koja zbog svog položaja lako nalazi žrtvu. Rezultat istraživanja

Istraživanje provedeno u Njemačkoj, pokazalo je, međutim, da su u skoro 50 posto ispitanih slučajeva, mobberi bile kolege koje su se nalazile na istom ili sličnom položaju kao žrtva, a na mobbing su se najčešće odlučivali zbog straha od gubitka radnog mjesta. Kao ostali motivi zašto se neko odlučuje na proganjanje slabijeg kolege navedena su: želja za napredovanjem u poslu, odbačenost od porodice koja se nadomješta izviđanjem nad slabijim saradnicima ili strah da će zbog posustajanja na poslu i oni postati žrtva mobbinga. Pet kategorija mobbinga

Istraživanja provedena u skandinavskim zemljama pokazala su da postoji 45 tipičnih načina kojima mobberi muče svoje radne kolege, a koja se mogu svrstati u pet kategorija. U prvu grupu spada sistematsko onemogućavanje izražavanja i neprestano kritiziranje žrtve, zatim slijedi narušavanje socijalnih odnosa, koje se manifestira na taj način da se žrtva ne primjećuje. U treću kategoriju spada mijenjanje socijalne percepcije na način da mobber žrtvu ogovara i vrijeđa pred ostalim kolegama, pod čijim je negiranjem kvaliteta posla, kroz koji se žrtvi neprestano daju novi radni zadaci, koji su iznad ili ispod njezinih sposobnosti, te slijedi peta grupa, koja podrazumijeva narušavanje zdravlja žrtve, prijetnjom ili seksualnim zlostavljanjem. Posljedice mobbinga

Posljedice takvog izviđavanja odražavaju se na žrtvu podjednako kako na duhovnom, tako i na društvenom i fizičkom području. Žrtvi opada koncentracija u radu i mišljenju, slabi joj volja za životom, potiskuje potrebu za druženjem, zahvata je kompleks manje vrijednosti, te počinje patiti od manjka samopouzdanja. Posljedice mobbinga osjećaju se tokom cijelog života, i ako osoba ne živi u atmosferi pozitivnih međuljudskih odnosa, teško da će se ikada moći osloboditi tog civilizacijskog virusa. Međutim, iako ova tvz. bolest uzima sve veći danak, o mobbingu se unatoč svemu vrlo malo zna, jer žrtve o tome najčešće ni ne znaju. Razlog tome je osjećaj bespomoćnosti, a vremenom ih počinje mučiti i tjeskoban osjećaj krivnje. Također, jedan od razloga što se o ovome problemu malo govori je i taj, što s obzirom na to da se mobbing razvija sporo i prtajeno, žrtva često i nije svjesna da joj se ovaj vid zlostavljanja dešava. U tim slučajevima, odlučujuću ulogu ima nadređena osoba, koja bi trebala razlikovati neosnovane sumnje od opravdanih optužbi. Nažalost, s obzirom na to da je ovaj fenomen nedovoljno istražen, i liječnici i žrtve mobbinga razloge za njegove posljedice, koje se manifestiraju u vidu psihičkih i fizičkih poremećaja, još uvijek najčešće pripisuju stresu na radnome mjestu.